

Постановление № 51 от 6 март 2015 г. за изменение и допълнение на Наредбата за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване, приета с Постановление № 364 на Министерския съвет от 2006 г.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 51 ОТ 6 МАРТ 2015 Г.

за изменение и допълнение на Наредбата за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване, приета с Постановление № 364 на Министерския съвет от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 1 от 2007 г.; Решение № 9943 на Върховния административен съд от 2007 г. – бр. 1 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 26 от 2008 г., бр. 13, 67 и 80 от 2009 г., бр. 2 от 2010 г., бр. 14 от 2011 г., бр. 16 и 80 от 2012 г., бр. 33 от 2013 г. и бр. 17, 55 и 90 от 2014 г.)

**МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:**

§ 1. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 основният текст се изменя така:
„(1) Доходът за периода от 18 календарни месеца, а при бременност и раждане и при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст – от 24 календарни месеца, предхождащи месеца на настъпване на временната неработоспособност или на началото на отпуска за бременност и раждане и при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст, от който се изчислява дневното парично обезщетение за временна неработоспособност, за бременност и раждане и при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст, включва:“.
2. В ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „освен в случаите по чл. 6, ал. 15 КСО“.
3. В ал. 3 след думите „за 18-месечния период“ се поставя запетая и се добавя „а при бременност и раждане и при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст – за 24-месечния период“ и се поставя запетая.

§ 2. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение първо думите „календарна година“ се заменят с „година, освен в случаите по чл. 6, ал. 15 КСО“.
2. В ал. 2, изречение първо думите „управителите и прокуристите на търговски дружества и на еднолични търговци и на техните клонове, членовете на съвети на директорите, на управителни и надзорни съвети и контролорите на търговски дружества, синдиките и ликвидаторите на търговски дружества и на неперсонифицирани дружества“ се заменят с „управителите и прокуристите на търговски дружества и на еднолични търговци и на техните клонове, членовете на съвети на директорите, на управителни и надзорни съвети и контролорите на търговски дружества, синдиките и ликвидаторите, лицата, работещи по договори за управление на неперсонифицирани дружества, както и лицата, на които е възложено управлението и/или контролът на държавни и общински предприятия по глава девета от Търговския закон, техни поделения или на други юридически лица, създадени със закон“, а думата „календарна“ се заличава.
3. В ал. 3, изречение първо думата „календарна“ се заличава.
4. В ал. 9 след думите „за 18-месечния период“ се поставя запетая и се добавя „а при бременност и раждане и при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст – за 24-месечния период“ и думите „календарна година“ се заменят с „година, освен в случаите по чл. 6, ал. 15 КСО“.
5. В ал. 7 думата „производители“ се заменя със „стопани“.

§ 3. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думите „за 18-месечния период“ се поставя запетая и се добавя „а при бременност и раждане и при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст – за 24-месечния период“, а думите „календарна година“ се заменят с „година, освен в случаите по чл. 6, ал. 15 КСО“.
2. В ал. 3 след думите „за 18-месечния период“ се поставя запетая и се добавя „а при бременност и раждане и при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст – за 24-месечния период“, а думите „календарна година“ се заменят с „година, освен в случаите по чл. 6, ал. 15 КСО“.

§ 4. Член 26 се изменя така:

„Чл. 26. (1) Паричните обезщетения и помощи, изплатени на осигурените лица, се преизчисляват служебно въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО до 30 юни на годината, следваща годината, за която се отнасят. Когато паричните обезщетения и помощите са изплатени в размер, по-малък от дължимия, разликата се изплаща в срока по изречение първо.

(2) Паричните обезщетения и помощи, изплатени на самоосигуряващите се лица за предходната календарна година, се преизчисляват служебно до 30 юни на текущата година въз основа на окончателния осигурителен доход, определен съгласно чл. 6, ал. 8 КСО. Когато паричните обезщетения и помощите са изплатени в размер, по-малък от дължимия, разликата се изплаща в срока по изречение първо. Изплатените в по-висок от дължимия размер обезщетения се възстановяват от самоосигуряващите се лица.“

§ 5. В чл. 27, ал. 3 думите „постоянен адрес на българска територия“ се заменят с „постоянен адрес в Република България“.

§ 6. В чл. 30 ал. 3 се отменя.

§ 7. Приложение № 15 към чл. 3, ал. 2 се изменя така:

„Приложение № 15 към чл. 3, ал. 2

ВИЖ приложението

УКАЗАНИЯ

за попълване на Декларация от осигурителя/самоосигуряващия се относно правото на парично обезщетение за временна неработоспособност, при трудоустрояване и бременност и раждане

Декларация – приложение № 15, се представя за всеки болничен лист – за временна неработоспособност, бременност и раждане или трудоустрояване, независимо дали е „първичен“, или „продължение“. Декларацията не се представя от лица, придобили право за получаване на парично обезщетение, за периодите след приключване на производство по ликвидация или прекратяване на осигурителя.

За болничен лист, издаден на лице, осигурено за съответния риск към деня на настъпването на риска по повече от едно правоотношение/основание за осигуряване при един осигурител (същия ЕИК), се представя отделна декларация за всяко от правоотношенията/основанията за осигуряване. Когато преди настъпването на риска осигуряването по всички правоотношения/основания е прекратено, се представя само една декларация.

Декларацията се попълва от осигурителите – за осигурените при тях лица; от самоосигуряващите се лица – когато не са собственици или съдружници в търговски или в неперсонифицирани дружества; от дружествата – за самоосигуряващите се лица, когато са собственици или съдружници в търговски или в неперсонифицирани дружества.

Декларацията се представя на електронен носител, а когато броят на едновременно представените декларации е не повече от две, може да е на хартиен носител. Осигурителните каси представят декларацията само на електронен носител.

Навсякъде в декларацията датите се попълват от ляво надясно в по 2 позиции за ден, месец, година.

На ред „Приложение за болничен лист № ...“ се попълва номерът в 12 позиции (включително нулите – при ляво подравняване), който се състои от едносимволен буквен код, определящ начина на представяне на данните от болничния лист: Е – за данните, представяни в регистъра по електронен път, и Р – за данните, представяни в териториално поделение на НОИ на хартиен носител; четирицифрено пълно означение на календарната година, в която се генерира номерът и седемцифрен нарастващ номер, уникален за календарната година, в която се генерира номерът и датата на издаване на болничния лист.

На ред „Входящ номер и дата на представяне на болничния лист на осигурителя/дружеството“ се попълва входящият номер – при ляво подравняване, и датата, на която болничният лист е представен на осигурителя. Когато болничният лист е издаден на самоосигуряващо се лице, което е собственик или съдружник в търговско или в неперсонифицирано дружество, се попълва датата, на която болничният лист е представен в дружеството. В декларацията за болнични листове, издадени на самоосигуряващи се лица,

които не са собственици или съдружници в търговски или в неперсонифицирани дружества, не се попълват данни на този ред.

На ред „Брой приложения № 15 за болничния лист“ в 2 позиции се попълва броят на приложените декларации в зависимост от броя на правоотношенията или основанията, по които лицето е осигурено за „общо заболяване и майчинство“ и/или за „трудова злополука и професионална болест“ при един осигурител (същия ЕИК) към деня на настъпването на риска.

Забележка. В случаите, когато лицето е било осигурено за „общо заболяване и майчинство“ и/или за „трудова злополука и професионална болест“ по едно или повече от едно правоотношения или основания и по всяко от тях осигуряването е прекратено преди настъпването на риска, се попълва „01“.

На ред „Пореден номер на приложение № 15“ в 2 позиции се попълва поредният номер на приложението в зависимост от броя на приложенията.

На реда за ЕГН или ЛНЧ с „X“ се отбелязва дали лицето е с ЕГН, или с ЛНЧ и се попълва съответният номер в 10 позиции. За чуждите граждани, които нямат ЕГН или ЛНЧ, се отбелязва „X“ срещу ЛНЧ и се попълва служебният номер, издаден от НАП.

На реда „Код за вид осигурен съгласно декларация образец № 1“ в 2 позиции се попълва кодът за „Вид осигурен“ към деня на настъпването на риска, попълнен в декларация образец № 1 „Данни за осигуреното лице“ към Наредба № Н-8 на министъра на финансите от 29 декември 2005 г.

Забележка. Когато към деня на настъпването на риска осигуряването е прекратено или прекъснато, се попълва кодът за „Вид осигурен“ за последния по време период, през който лицето е било осигурено.

На ред „ЕИК на осигурителя/самоосигуряващия се“ в 9, 10 или 13 позиция (ляво подравняване) се попълва ЕИК, чрез който се представят придружителното писмо и описът, съответно приложения № 8 и 9 към Наредбата за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване.

В т. 1, буква „а“ с „X“ се отбелязва дали лицето е осигурено за съответния риск („общо заболяване и майчинство“ и/или за „трудова злополука и професионална болест“) към деня на настъпването му. Ако е отбелязано, че лицето е осигурено, не се попълва дата в т. 3 от декларацията. Ако е отбелязано, че лицето не е осигурено, се попълва и дата в т. 2 или в т. 3.

В т. 1, буква „б“ с „X“ се отбелязва дали лицето има най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурено за „общо заболяване и майчинство“ към деня на настъпването на риска – временна неработоспособност или трудоустрояване.

В т. 1, буква „в“ с „X“ се отбелязва дали лицето има най-малко 12 месеца осигурителен стаж като осигурено за „общо заболяване и майчинство“ към деня на настъпването на риска – бременност и раждане.

Забележка към т. 1, букви „б“ и „в“. Ако е отбелязано, че лицето няма изискуемия осигурителен стаж към деня на настъпването на риска, се попълва датата, на която го придобива, когато тази дата е през периода по болничния лист, т.е. последният ден от необходимия осигурителен стаж за неговото придобиване.

Точка 2 „Дата на прекратяване на правоотношението или осигуряването“ се попълва, ако правоотношението или осигуряването е прекратено, независимо дали рискът е настъпил преди или след прекратяването. „Дата на прекратяване на правоотношението или осигуряването“ е календарният ден непосредствено след последния календарен ден, през който лицето е осигурено.

Точка 3 „Дата на прекъсване на осигуряването“ се попълва, ако правоотношението не е прекратено, но осигуряването е прекъснато и не е възобновено преди деня на настъпването на риска. „Дата на прекъсване на осигуряването“ е календарният ден, непосредствено след последния календарен ден, през който лицето е осигурено. Осигуряването се прекъсва при самоотлъчка, ползване на неплатен отпуск, който не се зачита за осигурителен стаж, работа през определени дни в месеца, както и през периодите, които не се зачитат за осигурителен стаж, независимо че дейността по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 от КСО не е прекратена.

Точка 4 „Работни дни или работни часове през периода по болничния лист с право на парично обезщетение и работни дни/работни часове, за които осигурителят изплаща възнаграждение“ се попълва, както следва:

В колона „За месец“ в 2 позиции се попълва на отделен ред всеки месец от периода по болничния лист.

В колона „Година“ се попълва годината, през която е месецът от периода по болничния лист.

В колони „От ден“ и „До ден включително“ в 2 позиции се попълва първият и последният календарен ден на периода по болничния лист за съответния месец.

В колона „Работни дни“ се попълва в 2 позиции броят на работните дни, през които лицето е следвало да работи, но не е работило поради състоянието си, за които има право на възнаграждение от осигурителя и/или на обезщетение, независимо от продължителността на дневното работно време по правоотношението на лицето.

В колона „Работни часове“ се попълват данни само когато лицето работи при сумирано изчисляване на работното време и/или на смени по часов график. В 3 позиции се вписва броят на работните часове, през които лицето е следвало да работи, но не е работило поради състоянието си, за които има право на възнаграждение от осигурителя и/или на обезщетение, след превръщането на нощните часове в дневни с изключение на часовете извънреден труд. Ако при превръщането на нощните часове в дневни се получат минути и те са по-малко от 30, броят на работните часове се закръглява към пълния час, а ако минутите са 30 и повече – към следващия пълнен час.

В колона „Дневно работно време по правоотношението на лицето за месеца в часове“ в 1 позиция се попълва продължителността на дневното работно време по правоотношението на лицето за месеца. Когато продължителността на дневното работно време по правоотношението на лицето за месеца е различна, се попълва среднодневното работно време, като при остатък по-малко от 30 минути се закръглява към пълния час, а при остатък 30 и повече минути – към следващия пълнен час. За лицата, които нямат определено работно време в часове, се попълва „8 часа“.

Забележки към точка 4:

1. Когато се попълват данни в колона „Работни дни“, не се попълват данни в колона „Работни часове“ на същия ред и обратно.

2. Когато правоотношението или осигуряването е прекратено през периода по болничния лист:

а) броят на дните до прекратяването трябва да съответства на броя на работните дни, определени по календар и при спазване разпоредбите на чл. 154, ал. 1 и 2 от Кодекса на труда, а броят на часовете – на нормата часове според продължителността на дневното работно време по правоотношението на лицето от началото на периода за сумираното изчисляване и/или работата на смени по часов график до датата на прекратяването;

б) за периодите след прекратяване на правоотношението или осигуряването в колона „Работни дни“ на отделен ред се попълва броят на работните дни, определени по календар и при спазване разпоредбите на чл. 154, ал. 1 и 2 от Кодекса на труда, за които лицето има право на обезщетение, независимо дали за периода преди прекратяването са попълнени „Работни дни“ или „Работни часове“. Колоната „Дневно работно време по правоотношението на лицето за месеца в часове“ не се попълва.

3. Когато временна неработоспособност е настъпила след прекратяване на правоотношението или осигуряването, в колоната „Работни дни“ се попълва броят на работните дни, определени по календар и при спазване разпоредбите на чл. 154, ал. 1 и 2 от Кодекса на труда. Колона „Дневно работно време по правоотношението на лицето за месеца в часове“ не се попълва.

Точка 5 „Лицето е трудоустроено считано от дата ...“ се попълва само когато декларацията се представя за болничен лист за трудоустрояване. За дата, считано от която лицето е трудоустроено, се попълва датата на трудоустрояване, посочена в заповедта на работодателя. В „Заповед № ...“ се попълва номерът на заповедта за трудоустрояване при ляво подравняване.

В „от дата“ се попълва датата, на която е издадена от работодателя заповедта за трудоустрояване.

На следващия ред с „X“ се отбелязва дали полученото брутно трудово възнаграждение от лицето като трудоустроено за месеца, през който започва трудоустрояването, е „среднодневно“ или „средночасово“. Възнаграждението се попълва в левове и стотинки.

Забележка. За месеца, през който изтича периодът на трудоустрояването, данните за периода, броят на дните/часовете и възнаграждението на лицето като трудоустроено се предоставят от осигурителя допълнително с удостоверение в териториално поделение на НОИ.

На последния ред се попълва името, фамилията и длъжността на лицето, което представлява осигурителя/дружеството, или името и фамилията на самоосигуряващото се лице. Когато е на хартиен носител, декларацията се подписва и се поставя печат.“

Заклучителна разпоредба

§ 8. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2015 г. с изключение на:

1. Параграф 2, т. 5, която влиза в сила от 17 февруари 2015 г.
2. Параграф 4, който влиза в сила от 1 януари 2016 г.
3. Параграф 7.

Министър-председател: **Бойко Борисов**

За главен секретар на Министерския съвет: **Веселин Даков**